

Riktlinje 5

När man genomför projekt med Döva och hörselskadade-partners är det viktigt att projektstrukturen är utformad för att säkerställa "likvärdigt" deltagande av dessa partners i arbetsflödet och samordningen.

Användningen av en översättare:

Det är viktigt att rekrytera en teckenspråkstolk vid alla möten och även vid skriftlig kommunikation (även om information kan nås från skriftliga källor kan det finnas fall där förklaringar och stöd kan krävas).

Tolken ska ha:

- Certifierad kompetens i teckenspråk
- Professionell förmåga att arbeta i harmoni och samordning med döva och hörselskadade
- Ackumulering (allmän kultur och kunskap) för att förstå innehållet i studien
- Erfarenhet av processledning och professionell tid att ta på sig arbetsbördan
- Den tekniska och hårdvaruinfrastrukturen för teckenspråkstolkning (samtidigt från talat till teckenspråk, från teckenspråk till talat språk, synöversättning, konsekutiv tolkning) i möten ansikte mot ansikte och onlinemöten
- Kunskap och erfarenhet av att stödja döva och hörselskadade med att få tillgång till skriftliga resurser
- Förmåga att anpassa sig till och möta behoven i det förberedande/omedelbara arbetet i processen

Arbeta med döva och hörselskadade i möten och kommunikationsmiljöer

- Se till att alla skriftliga källor är tillgängliga för tolken och att ytterligare information lämnas på begäran.
- När du kommunicerar verbalt underlätta tillgången till information genom att använda visuella material som powerpoints, designa bilder i vanligt format och tillhandahålla tillsammans med skriftlig och muntlig information.
- Tänk på att "erfarenheter" av processer kanske inte delas av alla intressenter. Det är till exempel osannolikt att en genomsnittlig heltidsanställd eller yrkesverksam aldrig har sett ett lönebesked eller fyllt i en tidrapport. Men döva och hörselskadade med mindre möjligheter på arbetsmarknaden kanske inte har liknande kunskaper och erfarenheter. Om det finns sådana krav under arbetsprocessen kan den ansvarige behöva förbereda information om sådana processer och lämna förklaringar.
- Slå på kameran när du kommunicerar via Zoom eller liknande plattformar och se till att ditt ansikte är väl synligt. Skriv ditt fullständiga namn när du identifierar dig. Döva och hörselskadade-intressenter kommer inte att känna igen din röst, förstå att du talar (så fort

din röst hörs) eller sluta sig till information från din ton när de inte kan se dig. Därför är det viktigt att vidta åtgärder för att förstärka kommunikationskanalerna.

Användningen av skrivna texter som ett gemensamt språk med döva och hörselskadade:

Det gemensamma språket som används av döva och hörselskadade och hörande är skriftspråk. Skriftspråk är dock ett språk som härrör från det verbala läget och kan vara modersmålet för en hörande person, medan detta inte är fallet för döva och hörselskadade

Det är ett slags "främmande språk" för döva och hörselskadade. Alla skrivna texter är framtagna för den vanliga hörande läsaren, det vill säga för personer som använder språket i fråga som modersmål. Av de skäl som anges ovan blir en språklig design som specifikt riktar sig till döva och hörselskadade nödvändig.

VAD MAN INTE SKA GÖRA:

- Skapa en text, baserad på teckenspråk (Om vi försöker skriva ned en text på teckenspråk till skriven text utan att förändra texten och grammatiken blir det obegripligt och ineffektivt)
- Att använda ett förenklat språk (målgruppen är inte ett barn vars uppfattning och kunskap är relativt lägre än andra individer. Dessutom kan i vissa fall i projekt även användningen av professionellt språk vara viktigt. För att skapa en tillgänglig version är det viktigt att hitta en balans.)

Saker att tänka på: Vi hänvisar ofta till KLARTSPRÅK-metoden när vi presenterar informativt innehåll för döva och hörselskadade. Användningen av klarspråk omfattar följande:

- a) valet av ord
- b) orden på orden,
- c) längden på meningar
- d) anbringningar och suffixer
- e) tider
- f) implicita och explicita uttryck
- g) innehåll som ska förstås genom världskunskap och allmän kultur
- H) andra liknande element

- Det *KAN INTE* finnas en konkret guide för klarspråksanvändning, eftersom språket i sig erbjuder oändliga variationer.

- Därför kan *ANVÄNDNING AV OLIKT SPRÅK* hänvisas till som ett tillvägagångssätt (se: Riktlinjer för användning av klarspråk).

Språk är uppbyggt i lager:

SPRÅK:

När du skapar vanliga språkversioner är det viktigt att ta hänsyn till själva språkskikten

- 1) *Meningslager:* I allmänhet är övergripande betydelse lättare att förstå när den presenteras i en enda mening för personer som har ett språk som modersmål. Denna modersmålstalare kommer dock att vara bekant med grammatiska och syntaktiska verktyg såsom användningen av konjunktioner och affix i meningskonstruktion; å andra sidan kan dessa typer av okända strukturer öka kognitiv belastning för döva och hörselskadade. Det vore lämpligt att förklara detta med ett exempel.

Till exempel: Ett kylskåp där matvaror i behållare och liknande förvaringsenheter förvaras på hyllor, är en elektrisk köksapparat som förhindrar att maten förstörs vid låga temperaturer.

Med tanke på detta exempel inom ramen för klarspråk, ändras denna mening enligt följande: (Observera att exemplet är överdrivet för att illustrera en poäng)

Exempel: Kylskåpet är en maskin. Kylskåp placeras i kök. Vi lägger maten i kylan. Det är kallt inuti. Maten förstörs inte i kylan. Behållarna som vi lägger maten i ställs på hyllor. Maten är kall och ruttar inte. Det fungerar med el.

I linje med exemplet ovan:

MENINGSUPPBYGGNAD: Varje informationsenhet som ges i en enda mening betecknas som en separat mening. För att förstå meningsdelarna som vi kopplar ihop med kommatecken och konjunktioner måste slutanvändarna förstå syftet med var och en för att förstå meningen, betydelsen och sambandet mellan betydelseenheter i texten (meningen).

ÖPPNA KONJUNKTIONER: Information kan kombineras med öppna (som kan väljas med en blick) konjunktioner som "OCH". Sådana konjunktioner används också i teckenspråk. Detta är inte ett främmande element för slutanvändarna.

LOGISKT OCH VISUELLT FLÖDE: Samtidigt som informationsflödet tillhandahålls används visualiseringslogisk sekvensering och informationen ges i lager som leder till varandra.

- vad som beskrivs (en maskin),
- var den ligger (kök),
- vilket syfte det tjänar (att lägga mat i det),
- hur det tjänar detta syfte (maten förstörs inte i kylan)
- hur det används (maten placeras i behållare),
- upprepning av det uppnådda resultatet för betoning (maten förstörs inte),
- ytterligare information (eldriven).

Samtidigt som ett logiskt och visuellt flöde tillhandahålls, bör den viktigaste eller grundläggande informationen (kylskåpet är en maskin) ges i första hand och varje ny information bör presenteras som ett komplement till den tidigare informativa posten.

"Ämnet" bör vara tydligt. Till exempel, "Ett kylskåp är en maskin". Även om det är uppenbart för läsaren att "det" som hänvisas till i den andra meningen ("Det är placerat i köken") är kylskåpet, kan det i vissa fall vara lämpligt att upprepa detta ämne för tydlighetens skull (Kylskåp finns i kök).

ORDVAL: Vissa ord kan ersättas med deras vanliga motsvarigheter.

- Den första viktiga frågan i detta sammanhang är att förhindra tvetydighet när det är möjligt (en "viss temperatur" hänvisar inte till en konkret grad i Fahrenheit eller Celsius - å andra sidan är 'kyla' (även om det finns grader av kyla) ett vedertaget uttryck.
- Den andra viktiga frågan i detta sammanhang är relaterad till registret: Även om temperatur är ett begrepp som används i dagligt språk, är det ett begrepp som uppfattas genom en världskunskap och erfarenhet. Vi hör förmodligen om den här måttenheten på naturvetenskaps- och geografielektionerna i grundskolan, sedan när vi tittar på väderprognosen på tv eller läser böckerna för naturvetenskapslektionerna. Även om detta exempel relaterat till användning av register inte är ett tekniskt ord, är det ett begrepp som vi förstår med en viss pedagogisk och sociokulturell interaktion. Därför, om det inte ändrar den avsedda innebörden i texten, skulle det vara lämpligt att ersätta det med en motsvarighet i klarspråk.

UNDVIKA CIRKULÄRA DEFINITIONER (kunskapsbaserad och allmänskunskap): Det förutsätts att läsarna känner till alla ord och termer som används i en definition.

Till exempel, om vi när vi beskriver/definierar en 'vevaxel' börjar med '... är en axel', antar vi att slutanvändarna känner till ordet 'axel', vad en axel är, vilket syfte den tjänar, och att det kan finnas olika typer. Detta kanske inte alltid är sant. Det är nödvändigt att beakta inte bara ordförrådet utan också nivån på den allmänna kulturen och världskunskapen hos slutanvändarna. Till exempel, i exemplet med vevaxeln, kan det vara nödvändigt att förklara vad en axel är antingen inom definitionen eller som en separat post

OM EN BRED GRUPP AV SLUTANVÄNDARE: Även om vissa förklaringar kan vara tydliga för dem som arbetar inom fältet eller för dem som har fått utbildning, kanske vissa begrepp inte är bekanta för alla slutanvändare. När materialet ska användas av en stor slutanvändargrupp måste det därför skraddarsys noggrant. Till exempel kommer beskrivningen av ett "insexhylsa" att skilja sig beroende på om alla slutanvändare vet vad ett "uttag" är eller inte.